YETİ YETMEZLİĞİ FARKINDALILIĞININ MİMARLIK ÖĞRENCİSİNDE YARATILMASI ve MİMARİ TASARIMA GETİRİLERİ ¹

INTRODUCING THE ARCHITECTURE STUDENT TO THE AWARENESS OF DISABILITY AND ITS CONTRIBUTIONS TO ARCHITECTURAL DESIGN

Timur KAPROL

Namık Kemal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Tekirdağ / Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-6280-7887

Öz: Amaç: Mimar adayının eğitiminde, toplumsal ihtiyaçları tespit edebilmesini sağlamak, toplum için kullanılabilir bilgi üretimine yönlendirmek, özellikle yeti yetmezliği konusunda farkındalık kazanması için yapılan çalışmalar makalede irdelenmiştir. **Yöntem:** Çalışmada, Mimarlık eğitiminin yapılmasında, uluslararası düşünce ve tavsiyeler incelenmiş, kim için? Hangi yetide? Nerede? Nasıl? Sorularına yanıt aranmıştır. Elde edilen kuramsal çalışmada mimari tasarım alanında, mesleki bağlamda, toplumsal çalışmalarda, mimardan yeti yetmezliği kapsamında beklentiler ortaya konmuştur. **Bulgular:** Elde edilen veriler ışığında; Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde ‘Herkes İçin Tasarım’ Dersinde 2014-2015 ve 2015-2016 Bahar Yarı Yılında, mimar adayının yeti yetmezliği yaşayan bireylerle yaptığı görüşmeler sonrası gerçekleşen ‘Farkındalık’ araştırmalarının detayları verilmiştir. **Sonuç:** Bu çalışmada ‘Mimar Adayı’nın empati ve karşılıklı görüşmeler sonucunda vardığı farkındalık verileri sonuç bölümünde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yeti Yetmezliği, Farkındalık, Mimarlık Eğitimi, Herkes için Tasarım

Abstract:Aim: Studies in the education of the architect can didatetodetermine the social needs, produceus able knowledge for thesociety, and especially gain awareness of disability are elaborated in this text. **Method:** For this purpose, primarily in the structuring of the architecture education, answers to questions such as for whom, of what ability, where, and how were sought by examining international ideas and propositions. In the obtained theoretical study, expectations from the architect were exhibited in the area of architectural design, Professional context, social studies, and disability. **Results:** In the light of these data, details for research on ‘Awareness’ which was produced after the interviews conducted by architect candidates with disabled individuals with in the ‘Design for Everyone’ course in 2014-2015 and 2015-2016 Spring Terms in Trakya University, Faculty of Architecture, Department of Architecture. **Conclusion:** Data on sympathy and awareness that the architect candidate reached as the result of the conducted interviews a represented in the conclusion.

Key Words: Disability, Awareness,Architecture Education, Design forEveryone

Doi: 10.17365/TMD.2017.2.1

- (1) *Sorumlu Yazar: Timur KAPROL, Namık Kemal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Tekirdağ / Türkiye, tkaprol@nku.edu.tr Geliş Tarihi / Received: 02.01.2017 Kabul Tarihi/ Accepted: 17.06.2017, Makalenin Türü: Type of article (Araştırma ve Uygulama / Research and Application) Araştırma Uygulama / “Kurum İzni Var, (Namık Kemal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Sayı: 57462741-824.99-E. 35792 Tarih: 07.07.2017)*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

GİRİŞ

“Mimarın Eğitimi” üzerinden kurgusal açılımlar Mimarın eğitimi düşüncesi, bireyi hayat boyu sürecek bir eğitimin merkezinde görür. Bireyin yani mimarın, yalnızca lisans eğitim sürecinin içinde değil, içinde bulunduğu tüm mimarlık ortamı ile ilişki kurarak, onu anlamayı, sorgulamayı ve bilgiyi bu ortam içerisinde dönüştürebilmesini sağlar. Dolayısıyla mimarın eğitimi, mimarlık eğitimi düşüncesinden farklı olarak, toplumsal ilişkileri ve toplum için kullanılabilir bilgi üretimini de sürece dahil edebilmeyi öngörür. Söz konusu öngörü ile toplum mimarlık ilişkisinin güçlenmesini sağlayan eğitim stratejisi için mimarın eğitimi odaklı spekülative bir denemedir. Bu denemelerde mimar adayının, ‘engellilik ya da Yeti Yetmezliği tanımı ile karşılaştırılması, mimarlık ve kenti ilgilendiren tüm konularda eleştirel ve ilişkisel düşünebilme, toplumsal duyarlılığı ve sorumluluğu kazanabilme mimarlık toplum ilişkisini tasarım alanında da irdelemek için güçlü bir farkındalık kazandırır. Farklı düşünebilme becerisini tanımlayan farkındalık, yaratıcı düşünme becerisi ile kazanılır. (Yücel ve Aydın, 2015: 18)

AMAÇ

Uluslararası Mimarlar Birliği’nin ve üye kesimlerin mimarlık eğitimi üzerine düşünceler ve tavsiyelerinde, Mimarlık eğitimine ilişkin konular ve eğitim programları, belirlenmiş

bir kavramsal çerçeve içinde tartışılarak ve değerlendirilebilir denmektedir ancak böyle-sine analitik bir yaklaşım, eğitim sürecinde yer alanlar ve eğitimle ilgilenenler arasında daha iyi bir anlayışın ve iletişimin sağlanabilmesinde yararlı olacağı kanısına ulaşılır. UIA ya ait tavsiye ve düşüncede, eğitimi incelerken kullanılacak değişik kuramsal ve pedagojik kavramlar bulunabilir, ama mimarlık eğitimi konusunda UIA için tutarlı bir konum belirlemede aşağıdaki dört kategoriden yararlanılması gereği vurgulanır. Çalışmada, sözü edilen tamimlerde ulaşılması hedeflenen dört kategori kapsamındaki ‘Mimarlık eğitiminde bağlam ve hedefler’, ‘Mimarlık eğitiminde içerik ve programların yapısı’, ‘Mimarlık eğitiminin yöntemleri ve ortamı’, Mimarlık eğitiminin yönetimi ve yapılanması’ boyutlarında mimarlık öğrencisine yeti yetmezliği hakkında bilinç kazandırılmak hedeflemiştir.

ARAŞTIRMA PROBLEMİ

Araştırmanın yapılma gerekçesi, yaşadığımız tüm mekânların insan gereksinimlerine cevap verebilmesinde, ayrıntılı bireysel koşulların dikkate alınmadan, iç mekan ve dış mekan düzenlemelerinin yapılmasıdır. Bu sorunsalla çözüm getirmede öncelikle tasarım eğitim verilen kurumlardan ve birimlerden başlanması düşüncesi etkin olmuştur. Toplumda yer alan çeşitli yeti yetmezliği yaşayan bireylerin, gündelik yaşamlarını kolaylaştıracak gerek mekân gerekse kent mobilyası ölçeğinde,

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

dikkate alınmadan mekansal düzenlemelerin yapıldığı, bu nedenle yeti yetmezliği yaşayan kişiler, özellikle kentsel mekanları deneyimleyemedikleri için içe kapanma sorununa maruz kalmaktadırlar. Bir tasarımcının; kullanım eşyası veya mekânsal organizasyon üzerine çalışmasında, toplumu oluşturan kişilerin yeti yetmezliği sahibi kimselerden de olabileceği ihtimalini, asla ihmal etmemesi gerekir. Günümüzde gelişmekte olan toplumlarda ‘Yeti Yetmezliği’ ihmal edilmektedir. Çağdaş yaşam koşullarının sunulduğu toplumlarda, herkes için tasarım kriterlerinin tasarımlara yansımaları gereklidir. Ancak herkese fırsat eşitliği sunulması gereği özellikle mimarlık eğitiminde de vurgulanması gereklidir. Yeti yetmezliği sahibi bireylere uygun tasarlanmış ve uygulanarak hazırlanmış mekân organizasyonlarının kimi mekanlarda eksik olması, bu sorunun öncelikle Mimarlık eğitimin verildiği Fakültelerde ele alınmasını gerekli kılmakta ve soruna eğitimden başlayarak çözüm getirilmesi, kapsam içeriğinde ele alınmıştır.

KAPSAM

UIA’ya ait Mimarlık eğitiminde bağlam ve hedef, içerik ve programların yapısı, eğitimin yöntemleri ve yapılması konularındaki yeterlilikler, Yeti Yetmezliği konusundaki bu çalışmada kapsam içine alınmıştır. Mimarlık eğitimi alanında, Mimar adayına kazanması gerekli yetileri için UIA önerileri veri olmuş-

tur. Dört kategoride **Mimarlık eğitiminde bağlam ve hedefler**; eğitimin rasyonellerini, başka bir deyişle eğitimde “nerede” ve “niçin” sorularını ele alır. Kurumsallaşmış bir eğitim sistemini gerekli kılan tarihi ve çağdaş bağlamların anlaşılması, günümüzdeki eğitimsel ve mesleki konularda daha kesin değerlendirmeler yapılmasını kolaylaştırabilir. Hedefler aynı zamanda, derslerin, ders bileşenlerinin ve spesifik tasarım projelerinin amaçlarını da gösterir. Farkındalığı mimar adayına kazandırmada, **Kim için? Hangi Yetide? Farkındalık Nerede? ve Nasıl?** sorgularını yaptırabilmek, eğitimde bağlam ve hedefte ele alınması gereklidir (UIA ve Mimarlık Eğitimi Düşünceler ve Tavsiyeler; 7)

Mimarlık eğitiminin içeriği ve ders programlarının yapısı; içeriğe, diğer bir deyişle eğitimde “ne” sorusuna değinir. Hem ders programlarının içeriği, hem de ders bileşenlerinin, proje vb. öğelerin spesifik içerikleri, ders programlarının tasarımında hesaba katılmalı ve bu programlarda elde edilen sonuçların değerlendirilmesi için ayrıntılı olarak incelenmelidir. Eğitimde yeti yetmezliği farkındalığı, spesifik olarak **Ne** sorusunda aranmalıdır? **Mimarlık eğitiminin yöntemleri ve ortamı**; eğitimde “nasıl” sorularını, diğer bir deyimle belirlenen içeriğe ve derslerin amaçlarına ulaşmayı sağlayan tarz, araç ve teknikleri ele alır. Bu, geleneksel stüdyo

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

tarzı eğitimden görsel malzemelerin kullanıldığı veya araştırma raporlarından inceleme gezilerine veya staj çalışmalarına ve geleneksel çizim derslerinden bilgisayarda üretilmiş tasarımlara kadar uzanan bir açılım gösterir. Yeti yetmezliğine sahip kişinin nasıl eğitileceği, engelin eğitimde nelere müsaade edeceği, nelere etmeyeceği yönünde, nasıl bir eğitim sorgusu yapılmalıdır. **Mimarlık eğitiminde yönetim ve yapılanma**, eğitim bağlamında bilgi, insanlar, zaman, mekân ve finansman kaynaklarının yönetimine değinir. Bu aynı zamanda “kim” sorusu ile, yani kurumları kimlerin yönettiği, kimlerin eğitim verdiği, kimlerin öğrenci olarak kabul edildiği ve kimlerin ders programlarını değerlendirip geçerliliğine karar verdiği ile ilgilidir. Burada dikkate değer özne ile ilgili iki veri ortaya çıkar, ilki kimin eğitileceği (yeti yetmezliği yaşayan kişinin eğitimi), ikincisi ise eğitici (Yeti yetmezliği olan kişinin eğitici olabileceği). Mimarlık eğitiminde sürekli bir gelişmenin sağlanabilmesi için verilen mücadele sürecinde, dünyadaki karmaşık ve çok yönlü değişiklikleri dikkate almak zorundadır. (UIA ve Mimarlık Eğitimi Düşünceler ve Tavsiyeler)

Öğrenme merkezli eğitim, mimar adayının kazanması gerekli bu ve benzeri bilgi ve beceriler için hangi ortamların nasıl yaratılacağını ve bu ortamlarda birlikte öğrenme kültürünün nasıl evrileceğini önceler (Yücel ve Aydın

2015: 18). Yeti yetmezliği alanında, mimara farkındalık kazandırmada, sadece teori değil aynı zamanda empati çalışmaları yapmak gereklidir. Yeti yetmezliği yaşayan bireyin sorunlarını öğrenmek ve bunları ortadan kaldıracak mimari çözümler üretmek mimarın toplumsal sorumluluğudur. Öğrencilere tasarım hünelerinin öğretilmesinde temel mekanizmanın stüdyo dersleri olduğunu ve bu derslerinin öğrencilere kazandırdığı, pek de farkında olunmayan jenerik hüneler bakımından değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu derslerde bir öğrenci bir konuyu ele almakta, kendi araştırmasıyla öğrenmekte, ilgili sorunları tanımlamakta, bunlara bir çözüm üretmekte, ürettiklerini, bir topluluk önünde jüriye sunmakta, eleştirilere muhatap olmakta, bunları yanıtlamakta, düşüncesine sahip çıkmaktadır. Tekeli’ye göre bu çok kıymetli jenerik bir kapasitedir, diğer mesleklerin eğitiminde verilmemektedir. Bu nedenle de iş yaşamına atıldıklarında kolayca ayrıcalıklı bir konuma sahip olmaktadır (Yücel ve Aydın, 2015: 18).

Kurgusal olduğu kadar eğitime ilişkin çoklu ortamlardan beslenen bilginin eklenerek çoğalmasına ve sürekli yeni durumlara adapte olabilecek bir esnekliğe sahiptir. Mimarlık ortamı, yapısı gereği geçmişten günümüze çoklu bir bilgi ortamını kapsar. Fiziksel ve sosyal birçok etkin faktör, geçmişin farklı dönemlerinin kendine özgü koşullarını oluşturu-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

muştur. Mimarlık üretiminin de bu etkin faktörlerle birlikte varoluşu, mimarın da, içinde bulunduğu koşulları anlaması ve yorumlamasını gerekli kılar. Anlama ve yorumlama, eleştirel ve ilişkisel düşünebilme, olumlu ya da olumsuz bir tepki verebilme bilgi ve becerisini yansıtır aslında. Öğrenmenin içselleştirilmiş hali ‘**anlama**’ dır; anlama yetisi bireyi zihinsel bir yolculuğa çıkarır; toplumsal, tarihsel, kültürel, politik uğrakları vardır. Mimarın eğitimi ‘anlama’ yetisinin gelişimine odaklandığında, kişi bu zihinsel yolculuğunda, toplum-mimarlık ilişkisini, mimarlık politikaları üretme biçiminin olanaklarını kendiliğinden keşfedebilir. Böylece, mimarın eğitimi üzerine kurgulanan bu spekülative deneme, eğitim alanında mimar adayı ya da mimara kazandıracağı düşünülen yeni bir formasyon anlayışı ile, bilgiyi keşfetme yetisinin hayatboyu kazanılmasını sağlayabilir. Hayat boyu öğrenme için eğitimden mesleğe, meslekten eğitime çift yönlü akış yer alır. Mimarın toplum ile ilişkisi de bu çift yönlü bakış sonucu belirlenebilir. Mimarlıkta araştırma yerine mimarlık için araştırma, çevresel duyarlılık ve etik sorumluluk gelişimi için önemli rol oynar. Bu araştırma bilinci, disiplinler-arası ve hatta disiplinler ötesi bilgi üretimini destekler ve toplum mimarlık arasındaki boşluktan – ara uzamdan bakış açısı ile farkındalık düzeyi yükselir. Bu olgunun ortaya çıkması için, eğitim alanında da farklı ortamların hazırlanmasını tetikleyen bir

durumun yaratılması sağlanabilir .(Yücel ve Aydın, 2015: 18)

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Mimarlık çok sayıda ana bileşenden oluşan, “çok disiplinli” bir alandır: Bu bileşenler: Beşeri bilimler, sosyal ve fiziki bilimler, teknoloji ve yaratıcı sanatlardır. **Akademik anlamda**, ‘Mimarlık, akıl, duygu ve sezgiler arasındaki gerilimlerin yaşandığı bir alanda yaratıldığına göre, mimarlık eğitimi de kökünü insan geleneğinden alan yapı düşüncesi-nin kavramsallaştırması, eşgüdümü ve uygulanması yeteneğinin ortaya çıkarılması olarak görülmelidir. UIA’nın ilkeleri ve standartları, incelendiğinde, eğitim ve meslek pratiği içinde yetiştirme yoluyla mimarların temel mesleki koşulları yerine getirebilmeleri amacına yönelik olduğu görülür. **Mimari Tasarım alanında**, Uluslararası Mimarlar Birliği’nin ve üye kesimlerin mimarlık eğitimi üzerine düşünceler ve tavsiyelerinde, mimar adayından mimari tasarımda, mimar adayından ‘‘Hayal gücünü çalıştırma,-Yaratıcı düşüncüyü kullanma, -Yeni buluşlar getirme,-Tasarımda liderliği sağlama, Bilgi toplama, sorunları tanımlama, Analiz yapabilme ve eleştirel yargı kullanma, Eylem stratejilerini oluşturma, Tasarımın oluşturulmasında üç boyutlu düşünme, Bir tasarım çözümünün yaratılmasında, değişik faktörleri uzlaştırma, bilgiyi bütünleştirme ve becerileri uygulama’’yetileri beklenmektedir. **Mesleki bağlamda** bek-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

lentiler ışığında, UIA görüşleri ve tavsiyele-
ri, mimarlık eğitimindeki özellikli yeterlilik
alanları şöyle sıralanmaktadır. Bu beklentiler
aşağıda görüldüğü gibi herkes için tasarım il-
kelerine hizmet edecek yaklaşımları da kap-
samaktadır. Bu bağlamda çalışmada aşağıda
sıralanan hoşnutluk beklentilerine ulaşım
araçları, makalenin yöntemini tanımlamıştır.

- Hem estetik, hem de teknik gereksinim-
leri karşılayan mimari tasarımlar yapma
yeteneğine sahip olmak, **(Bireyin çevre-
den hoşnutluğu)**
- Mimarlık ve ilgili sanat dalları, teknolo-
jiler ve beşeri bilimlerin tarihleri ve ku-
ramları hakkında yeterli bilgi sahibi ol-
mak, **(Bireyin çevreden hoşnutluğu)**
- Mimari tasarımın kalitesini etkileyecek
düzeyde güzel sanatlar konusunda bilgi
sahibi olmak, **(Bireyin çevreden hoş-
nutluğu)**
- Kentsel tasarım, planlama ve planla-
ma sürecinin gerektirdiği beceriler ko-
nularında yeterli bilgi sahibi olmak,
(Ulaşılabilirlik)
- İnsanlarla yapılar ve yapılar ile bu yapı-
ların çevreleri arasındaki ilişkileri anla-
yabilmek, yapılar ve yapılar arasındaki
mekanları, insan gereksinimleri ve ölçü-
leri ile ilişkilendirme gereğini kavramış
olmak, **(Eşit kullanım ve erişebilirlik)**

- Mimarlık mesleği ve mimarın toplum-
daki yerini kavrayabilmek, özellikle top-
lumsal etkileri göz önüne alan önerilerin
hazırlanmasında bu kavrayışa işlerlik ka-
zandırmak, **(mesleki denetim)**
- Bir tasarım projesi önerisi için gerek-
li hazırlama ve araştırma yöntemlerini
anlamak, **(kullanıcı gereksinimde yeti
yetmezliği kavramı)**
- Bina tasarımı ile bağlantılı olarak strük-
tür tasarımı, inşaat ve mühendislik sorun-
larını anlamak,
- İç mekânlarda konfor koşulları ve iklime
karşı korunma sağlayabilmek için, yapı-
ların fiziksel sorunları ve teknolojileri ile
işlevleri hakkında yeterli bilgiye sahip
olmak,
- Binaları kullanacak olanların taleplerini,
maliyet faktörleri ve imar mevzuatının
getirdiği sınırlamalar içinde karşılayacak
gerekli tasarım becerisine sahip olmak,
(Ulaşılabilirlik ve eşit kullanım,...)
- Tasarım kavramlarını yapılarla dönüştür-
mek ve planları genel planlarla bütün-
leştirmek için gerekli olan üretim, örgüt-
lenme, yasal düzenlemeler ve işlemler
konularında yeterli bir bilgi sahibi olmak,
(Uygulanabilirlik ve mesleki denetim)

Toplumsal Çalışmalar alanında, Uluslar-
arası Mimarlar Birliği'nin ve üye kesimlerin

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

mimarlık eğitimi üzerine düşünceler ve tavsiyelerinde, mimar adayından toplumsal yaklaşımında,

- Toplum, işverenler ve kullanıcılar hakkında bilgilerle hareket etme,
- Toplumun, kullanıcıların ve işverenlerin gereksinimlerine yanıt verecek bir proje tanımını ve değişik türden yapıları çevre için bağlamsal ve işlevsel tanımları geliştirme,
- Yapılı çevrenin elde edilmesi, ergonomik ve mekânsal koşullar, eşitlikçi tutum ve ulaşılabilirlik konularındaki toplumsal bağlamı anlama,
- Planlama, tasarım, inşaat, sağlık, güvenlik ve yapıları çevrenin kullanımı konularına ilişkin yasal kuralların farkında olma,
- Mimarlıkla ilişkisi düzeyinde felsefe, toplumsal hukuk ve haklar, siyaset ve etik konuların farkında olma (UIA ve Mimarlık Eğitimi Düşünceler ve Tavsiyeler, S:13), yetileri beklenmektedir.

‘HERKES İÇİN TASARIM FARKINDALIĞI’NIN MİMARİ TASARIMA ETKİLERİ

UIA ve Bologna kriterlerine göre; Mimari tasarım projelerinde ‘Yapılı çevre ile sosyal adalet arasındaki, demokratik katılım da haklar ve sorumluluklar; yasalara, yasal uygulamalara saygı; farklı tercihlere, bakış açılarına ve yaşam tarzlarına saygı; karar verme sürecinde eşitlikçi katılım ve etik davranış ilkelerine bağlılık gibi konuların, teşvik edilmesi (UIA ve Mimarlık Eğitimi Düşünceler ve Tavsiyeler, S:26), yaklaşımından hareketle, Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde 2014-2015 bahar yarıyılından itibaren Herkes İçin Tasarım dersi verilmeye başlamıştır. Herkes için tasarım dersi öncesinde de Mimari Tasarım Projelerinde, insana, çevreye ve doğaya yararlı tasarımlar çalışılmıştır. Herkes için tasarım dersinde, yeti yetmezliğine farkındalık yaratmada; Uluslararası bilimsel bulgular ve tamimler paralelinde **Herkes için tasarım** kriterleri teorik olarak ele alınmakta (Değertekin H.M., 2010), Mimar adayının, yeti yetmezliğine geçici olarak, Mimarlık Fakültesi mekânlarında, maruz bırakarak, mekânı deneyimlemesi sağlanmakta,

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 1. Yeti Yetmezliğini Mimar Adayının Deneyimlemesine Ait Görseller (Kapol: 2015)

Yeti yetmezliğine rağmen, spor, kültürel alanda ulusal ve uluslararası müsabakalar-da yer alan yeti yetmezliği sahibi bireyler, derse davet edilerek karşılıklı sohbet ve deneyimler yaşatılmakta,

Şekil 2. Milli Sporcumuz Yeti Yetmezliği sahibi Özge Üstün Yüzme Müsabakalarındaki Deneyimlerini Mimar Adayları ile paylaştığı Oturuma Ait Görsel (Kapol: 2015)

Yeti yetmezliği yaşayan bireyler ve yakınları ile mimar adayına karşılaşma şansı, yüz yüze yapacakları anket ve sohbetle verilmekte birlikte, yaşanan zorlukları çözecek yaklaşımlar araştırılmakta, bu yaklaşımda ders içeriğinde yapılan karşılıklı görüşmeler yapılmaktadır. Bu görüşmelerden bir kaç aşağıda örneklenmiştir.

Görüşme 1-) Mimar adayı; Anıl YILMAZ ile doğuştan kalça çıkığı ve sol bacağı diğer bacağına göre 10 cm daha kısa olan Dilek KAYNAK, 4 yıl önce zorunlu olarak ameliyat olması gereken Dilek hanım, şu anda bacağına takılı protez ile gayet sağlıklı bir şekilde hayatına devam etmektedir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 3. Anıl Yılmaz ve Dilek Kaynak
Edirne 2015

Şekil 4. Mimar Adayının Ulaşılabilirlik
Farkındalığı Sonucu Dünyada Uygulanan
Araştırma Bulgusu

Çevreye bağlı sorunlar: Apartman girişi ve asansör düzgün düzenlenmeli (görme engellileri de düşünerek) kapıların dışa doğru açılması, eşiksiz kapıların olması gerektiğini, banyo ve mutfakların nasıl tasarlanması gerektiğini, ışık ve prizlerin tekerlekli sandalye kullanan insanları düşünerek tasarlanması gerektiğini “ben de bir süre tekerlekli sandalye kullanmak zorunda kaldım” diyerek sorunlarını dile getirmiştir.

Mimar adayının çözüm önerisi: Özellikle bina girişlerinde eğimden gelen koşullarda yapılması gerekse bile herkese uygun merdiven düzenlemesi üzerine araştırmaya başlamıştır.

Görüşme 2-) Mimar adayı; Esma CURAVCI ve 9 aylıkken geçirilen çocuk felci sonucu bir ayağı felçli kalan Gül ÜNVER

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 5. Gül ÜNVER

Şekil 6. Gül ÜNVER'in Yaşamını Kolaylaştırmak Amacı ile Mimar Adayı'nın Tasarladığı Sandalye Eskizi

Çevreye bağlı sorunlar: Yaşadığı konutun kapılarının yeterince geniş olmaması, koridorların tekerlekli sandalyenin dönüşüne yeterli alanı sağlamaması ve dolapların kısmen çok yükseğe konumlanmış olması.

Mimar adayının çözüm önerisi: Yeti yetmezliği yaşayan bireye, hareket özgürlüğü sağlayan-esnek kullanımlı bir sandalye tasarlamak olmuştur. Kendi etrafında dönebilen bu

sandalye, üst kota ulaşımında ve mekânlar arası geçişi kolaylaştıracak niteliktedir.

Görüşme 3-) Mimar adayı; Tuba SHUKİ ve bir yaşındayken geçirdiği yüksek ateş yüzünden fiziksel yeti yetmezliği yaşayan Türkan BAŞA; Okuma yazma bilmemesine rağmen annesinin yardımıyla 3 adet şiir kitabı çıkarmıştır. Şiir kitabının ardından iki sene içinde okuma yazma öğrenmiş ve kitaplarını yayınlamaya devam etmektedir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 7. Mimar Adayı Tuba SHUKİ ve Türkan BAŞA, Türkan BAŞA'nın Tiyatro Çalışması ve Edebiyat Çalışmalarını Gösteren Görseller

Çevreye bağlı sorunlar: Türkan BAŞA, çevre planlamalarında, yeti yetmezliği yaşayan bireylerin düşünülmediği, tekerlekli sandalye kullananların mağdur edildiği, yolların tekerlekli sandalye ile hareket edebilmeye uygun yapılmadığı, mekângirişlerinde rampaların olmadığı, kaldırımların yüksek olduğu, kamu yapılarında yeti yetmezliği yaşayanlara uy-

gun düzenleme olmadığı sorunlarını dile getirmektedir.

Görüşme 4-)Mimar adayı; Selin SAĞNAK ve doğum sırasında oksijensiz kalarak, %98 zihinsel engelli olarak dünyaya gelen, küçük-lüğünden beri özel eğitim veren okulda eğitimini sürdüren Ahsen BAYAT için algılama ve öğrenme süreci oldukça uzun olmaktadır.

Şekil 8.Ahsen BAYAT ve Selin SAĞNAK vede Yaşam Mekânından Elektronik

Kontrol Üniteleri

Çevreye bağlı sorunlar: Çevrede yürürken takılabileceği kaldırım, yağmur oluğu gibi engeller kaldırılmalıdır. Engelsiz, düz yüzeyler oluşturulmalıdır. Ahsen, komutlarla hareket ediyor ve ihtiyaçlarını kendisi karşılayabilmesi için yaşadığı ortamların elektronik çözümlere ihtiyacı var. Örneğin otomatik yanan ışıklar, otomatik açılan kapılar, mekân içerisinde sesle komut veren aletler... Dikkat yeteneği az olduğu için köşeli eşyalardan, mekânlardan kaçınılmalıdır. Eşikler ortadan kalkmalıdır. Mekân anlaşılabilirliği kolay olmalıdır. **Mimar adayının çözüm önerisi:** Mekânın elektronik çevre koşulları denetimini gerekliliğinin farkındalığı sonrası mevcut çözüm önerilerini yeti yetmezliği yasayanların mekânlarında yer almasının gerekliliğini önermektedir.

Görüşme 5 : Mimar adayı; Gülendam ULUSOY, görme engelli Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Bölümü Mezunu, Edirne Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü çalışanı, Özlem ÖZTÜRK

Şekil 9. Özlem ÖZTÜRK'Ü Tanıtan Görsel

Görüşmede elde edilen sorunlar: Trafik ışıklarındaki bilgilendirmelerin yetersiz olması, sesli ışık sistemleri kullanılmaması, otobüs içi ve dışındaki bilgilendirmelerin yetersiz olması, otobüs içinde ve duraklarda sesli sistemler ve Braille alfabesinin kullanılmaması, bunların bakımının yapılmaması, sarı çizgiler yapım sırasında kesintiye uğraması, engelle karşılaşması, Kamu kurum ve kuruluşlarında yeterli düzenleme ve bilgilendirilmelerin, yerlerde sarı çizgi ve tabelalarda kabartma yazı uygulamaları yapılmaması, Braille alfabesiyle yazılmış kitaplar ve sesli kitapların özellikle halk kütüphanelerinde bulunmaması, rehber köpeklerin kullanımındaki engeller, hayvanların içeri alınmadığı mekânlarda rehber köpeklere ayrıcalık tanınmalıdır, sesli eşyaların olmaması, sesli saat, renk tanıma cihazı, sıvı-ölçer gibi kullanımı rahatlatıcı, eşyaların yaygınlaştırılmaması sorun olarak karşımıza çıkmıştır. Farkındalık sonrası; Engelli birey için doğru bir kent tasarımı, yeti yetmezliği sahibir bireyin sabah evinden çıkıp işine gittiği, günlük ihtiyaçlarını karşıladığı, bütün araçlardan faydalanarak, güvenli bir şekilde ve zorlanmadan evine geri dönebildiği kente kavuşmasına ve süreli olmak verisi mimar adayının tasarımına girdi olmuştur.

Görüşme 6: Mimar adayı; Fjolla BUBLAKU, Küçük yaşlarda çocuk felci hastalığı geçirmesi sebebiyle akülü sandalye kullanan Mübessel YOLALMAZ.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 10. Mübessel YOLALMAZ' ı Tanıtan Görsel

Şekil 11. Engelli Vatandaşlar İçin Modifiye Edilmesi Önerilen Alış-Veriş Arabasına Ait Görsel

Görüşmede elde edilen sorunlar: Kentimizdeki temel sorunlardan biri, ulaşılabilirlik so-

runu olarak mimar adayına kullanıcı tarafından aktarılmıştır.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 12. Edirne’de Dünya Miras Listesine Giren Selimiye Camii Gezisinde Yaşanan Dram (Yolalmaz- Edirne)

Tüm kamu kurumlarının, mağazaların, ulaşılabilir olmaması, rampaların erişilebilirliği engellemesi, Toplu taşıma-larda binişlerin arkadan zorunlu olması, önden binişlerin olmaması, eşit kullanım ilkesinin açıkça ihmal edilmesi (elektronik kartla araca binme deneyiminin bireysel olarak imkânsızlığı)

İç mekân tasarımlarında; yeti yetmezliği-nin düşünülmeden bırakılan boşlukların sirkülasyona imkân verme-mesi, engelli için soyunma kabinlerinin olmaması, bankamatiklerin erişilebilir olmaması, engelli tuvaletlerinde yeni nesil akülü tekerlekli sandalyelerin hareket kabiliyetleri düşünülmemesi

Mimar adayının deneyim sonucu görüşü; Mübessel hanım ve diğer engellilere göre,

insanların kendilerine farklı yaklaşmaması gereği, onlar için herkes gibi kendi hayatlarını idame ettirebilecek düzenlemelerin yapılması gereği, örneğin; alışverişe gittiği mağazalarda içinde rahatça dolaşmak ve kıyafetlerini kendi seçmek yanı sıra ; yeti yetmezliği yaşayan bireyin *“Herkesin engelli olduğu bir dünyada yaşadığınızı düşünün...”* cümlesi, biz kendimizi normal görüyoruz birde her tarafın tekerlekli arabayla olduğunu yolların rampaların her şeyin onlara uygun olduğunu düşündüm ve gerçekten onlara karşı hiç duyarlı olunmadığını’.... mimar adayına hissettirmiştir.

Görüşme 7: mimar adayı ; MelekGizem ÇATAROĞLU, 1994 yılında, ilkokul birinci

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

sınıfta iken, geçirdiği bir trafik kazası sonucu tek bacağını kaybeden, İstanbul'da ikamet

eden ve bir bankada uzman olarak çalışan ve sporla uğraşan, Abdülkadir ÖZOĞUL.

Şekil 13. Abdülkadir ÖZOĞUL'un Sportif aşamına Ait Görseller

Görüşmede elde edilen sorunlar Birçok insanın yapmaya cesaret edemediği şeyleri yapan birine göre zorluk bir kavram olmaktan çıkar. Abdülkadir ÖZOĞUL bunun en güzel örneklerinden biri. Yaşadığı zorluklarla ilgili kendisine yönelttiğim sorulara bir cevap ve-

remedi. Zorluk olarak nitelendirdiği tek şey, şehir içi ulaşımında otobüslerde ayakta dengede durma problemi idi. O tabiki bu probleminde üstesinden gelmişti ancak gelemeyenler için tasarımcı Yong Rok Kim aşağıdaki koltuk değneklerini tasarlamış.

Şekil 14. Engelliler İçin Yaşamı Kolaylaştıracak Koltuk Değneği Tasarımına ait Görsel

SONUÇ

Yeti yetmezliği sahip bireylerin herkesle eşit olduğu, sadece özel durumları olan bireyler olduğu düşüncesinin mimar adayı tarafından

kavranmasına; Gelecek kuşakların herkes için erişilebilir yaşam, erişilebilir tasarım konularında eğitilerek bilinçlendirilmesine; Mesleki denetim öneminin anlatılması-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

na; Uygulama eksikliklerinin giderilmesine; (Gaziantep te yaşanan engelliler için yapılan salıncaktan engelsiz çocukların yararlanmak istemesi üzerine düşerek hayatını kaybetmesi), Gelişen teknolojik olanaklar ve mekân çözümlerinin gösterilmesi adına ülkemiz için örnek olabilecek üniversite-sanayi-sivil toplum örgütü-kobiler işbirliğinde toplumsal içerikli proje uygulamalarına önem verilmesine; Erişilebilir, ulaşılabilir, estetik, hata toleranslı, fonksiyonel, bireyin mutluluğunu baz alan, mimarlık ve yaşam çevrelerini oluşturulmasının önemine, mimarlık eğitiminde yer verilmesi veya verilmeye devam edilmelidir.

Sonuç olarak yeti yetmezliği yaşayan her yaş ve cinsiyet grubunda bireylerin, gündelik yaşamlarında özgür olabilmeleri, toplum hayatında her zaman yardım almadan yer alabilmesi için, herkese uygun mekân kriterlerinde yaşama alanlarının tasarlanması, uygarlık göstergesi olarak mimari yaşamda gerekliliktir. Ancak böylelikle uygar bir toplum olarak medeniyet tarihinde yer alınabilir. Bu nedenle mimar adayının yeti yetmezliği konusunda farkındalığının ön plana alınarak eğitiminde yol alınmalıdır.

NOT

Kuzey Karolina Devlet Üniversitesi-Evrensel Tasarım Merkezi'nce kurgulanan, "Herkes için Tasarım İlkeleri"nin son oluşumunda katkıda bulunan uzmanlar (Bettye Rose

CONNELL, Mike JONES, Ronald L.MACE, Jim MUELLER, Abir MULLİC, Elanie OSTROFF, Jon SANFORD, Ed STEİNFİELD, Molly STORY, Gregg VANDERHEİM) tarafından hazırlanan **Herkes için tasarım ilkeleri**; 1-Eşit Kullanım (Equitableuse)2-Esnek Kullanım (Flexibleuse),3-Basit ve Sezgisel Kullanım (Simple andİntuitiveuse), 4-Algılanabilir bilgi (Perceptibleuse), 5-Hata toleransı (Toleranceforerror),6-Düşük fiziksel güç (Lowphysicaleffort), 7-Yaklaşım ve kullanım için yeterli alan (Size andspaceforapproachanduse) .Bu yedi ilkeye, bilim insanları üç ilke daha ilave etmişlerdir.8 -Bireyin çevreden hoşnutluğu –addingtohumandelight (Manley 2000), 9-İşlevsel ve estetik uyum–functionalandaestheticintegration10-Sosyal uyum ve katılım–socialcohesionandparticipation (Evcil A.N, 2014)

KAYNAKÇA

EVÇİL, A.N., (2014) HERKES İÇİN TASARIM-Evrensel Tasarım, Boğaziçi Yayınları, ISBN: 978-975-451-325-7 İstanbul

EVÇİL, A.N., (2012) Türkiye’de Mimarlık Eğitiminde “Herkes İçin Tasarım” mimar.işt, 12, 45, s.108-111

DEĞERTEKİN, H.M., (2010) Engelliye Özel Değil Herkese Yönelik Tasarım: Herkes için tasarım, 5.Uluslararası

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Katılımlı Özürlüler Vakfı Kongre ve Sosyal Etkinlikleri 2010, Haliç Kongre Merkezi, 28-30 Mayıs, İstanbul

http://sehirdusunce.com/pdf/Herkes_icin_dost_kentler_25Tem.pdf, (E.T:05.02.2016)

YÜCEL, S., AYDINLI, S., (2015) ‘Mimarın Eğitimi’ üzerine spekülative bir deneme, Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 31(1):18

UIA VE MİMARLIK EĞİTİMİ DÜŞÜNCELER VE TAVSİYELER, <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/reflectionsTR.pdf>, (E.T:13.01.2016)

KAPROL, T., (2015) Herkes İçin Tasarım Ders Notları ve 2015 ve 2016 Bahar yayınında Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesinde verilen Seçmeli Ders içeriğinde dönem çalışması olarak yapılmış öğrenci odaklı araştırmalar

UIA VE MİMARLIK EĞİTİMİ DÜŞÜNCELER VE TAVSİYELER; II Mimarlık Eğitimi Temel Kategoriler ve Boyutlar S: 7-8 <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/reflectionsTR.pdf>, (E.T.13.01.2016)

INTERNET KAYNAKLARI

DOSTOĞLU, N., ŞAHİN, E.Ş., TANELİ, Y., (2009) Tasarıma Kapsayıcı Yaklaşım: HERKES İÇİN TASARIM, Evrensel Tasarım: Tanımlar, Hedefler, İlkele, Mimarlık 347

<http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=361&RecID=2062> (E.T: 03.07.2017)

UIA VE MİMARLIK EĞİTİMİ DÜŞÜNCELER VE TAVSİYELER, II.1.2 Mesleki Bağlam S:9-10 <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/reflectionsTR.pdf>, (E.T.13.01.2016)

UIA VE MİMARLIK EĞİTİMİ DÜŞÜNCELER VE TAVSİYELER, II.1.2 Mesleki Bağlam S:13 <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/reflectionsTR.pdf>, (E.T.13.01.2016)

ÜSTÜNDAĞ, K., ERTURAN, A., (2015) Yaya Doğu Kentin Sokak Dedektifleri, Herkes İçin Doğu Kentler- İstanbul Esenler Üzerine Değerlendirmeler, Esenler Belediyesi Şehir Düşünce Merkezi, Şehir Yayınları, Yayın No:10, syf: 115-128

UIA VE MİMARLIK EĞİTİMİ DÜŞÜNCELER VE TAVSİYELER, S:26 <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/reflectionsTR.pdf>, (E.T.13.01.2016)

UIA VE MİMARLIK EĞİTİMİ DÜŞÜNCELER VE TAVSİYELER, S:29 <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/reflectionsTR.pdf>, (E.T.13.01.2016)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Engelliler İçin Yaşamı Kolaylaştıracak Koltuk Değneği Tasarımı

<http://engelliler-icin-icatlari.blogspot.com.tr/2012/05/koltuk-degneği-cantas.html>
(ŞeKil 14., E.T. 13.07.2017)

*Yazar Notu: 13 Mayıs 2016 tarihin-
de Edirne’de Trakya Üniversitesi ve
Özürlüler Vakfı İşbirliğinde düzenlenen
‘2016 Özürlüler Kongresi’nde sunulan
bildiriye ait metindir.*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

Abstract: Aim: The aim of this study is to examine the studies which enabled the architecture candidate to determine the social needs, produce usable knowledge for The society, and especially gain awareness of disability in their education. For this purpose, primarily in the structuring of the architecture education, within the context of international ideas and propositions; in order for the International Union of Architects to determine a consistent position in the education of architecture, while context-aim, content-program structure, and technique and structuring of the program are described, the architect candidate is also expected to gain an awareness of disability in their education. **Method:** For the architect candidate to gain an awareness of disability, he/she needs to answer questions such as for whom, of what ability, where, and how designs should be. In the obtained theoretical study, expectations from the architect were exhibited in the area of architectural design, Professional context, social studies, and disability. An other aim of this study is for the architect candidates to familiarize with the problems of disabled people with the help of interviews they make and also to find solutions to the difficulties disabled people encounter in the city on the macro scale, and the spaces they use in their daily life on microscale. In addition, architect candidates were expected to experience the very day spaces with sympathy to the disabled and transform it into awareness. In their interviews with people with different disabilities, architect candidates detected that their living spaces were arranged according to their needs, on a large scale, but the disabled can neither join the urban spaces without help without these rearranged spaces nor satisfy the needs of utility. Architect candidates tended to either modify the existing tool so recreatespatial solutions or furniture which would satisfy the needs of the interviewees. In order for a disabled individual to do sports, join a recreational activity, obtain public duties, and carry out and join artistic activities, sensitivity in architecture was introduced to the architect candidate with an urge to make an dapply immaculately a design that will provide for the mentioned activities. **Result:** The appropriate physical spaces are supposed to be of equitable use, flexible use, simple and intuitive use, perceptible use, low physical effort, and functional and aesthetic integration and social cohesion and participation, and also have size and space for approach and use, tolerance for error and add to human delight. Also these physical spaces are supposed to be open to every individual of the society without composing an obstruction to the disabled. In the light of these data, students were introduced to an awareness of disability in the education of architecture. As methodology, the designer is expected to

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2017 Sayı: 11 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2017 Issue: 11 Summer Time

ID:171 K:272

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

include the research he makes in various areas, theoretical approach, ethical behavior, attempts to utilize in his design and open it to the use of the disabled. In this text, the awareness ability elaborated in a planned way for disability is introduced to the architecture student by sympathy and observation. **Conclusion:** The knowledge obtained by experience enabled the architect candidate to develop an awareness of disability and mature it as well as it complied with the principles of the International Union of Architects which are employing the imagination, using creative thinking, introducing inventions, leading in design, collecting data, describing problems, analyzing and criticizing, coming up with action strategies, three dimensional thinking while designing, complying different factors for a design solution, integrating knowledge and applying the skills. ‘Design for Everyone’ class in 2014-2015 and 2015-2016 Spring Terms in Trakya University, Faculty of Architecture, and Department of Architecture was used as a platform for awareness in this study. Experiences obtained about disability during this study were presented to researchers as international concepts in this paper.